

Vrouwenraadmemorandum 2007

in een notendop

Matthias Claeys

Hoezo gelijk? www.vrouwenraad.be

Nederlandstalige Vrouwenraad
Middaglijnstraat 10 – 1210 Brussel
www.vrouwenraad.be - info@vrouwenraad.be
t. 02/229 38 19 – f. 02/229 38 66

nederlandstalige
vrouwenraad vzw

Inhoud

De regering

... nu met de genderbril	3
... dijt de armoede in	3
... klinkt op onze gezondheid	4
... verwenst geweld	6
▪ intrafamiliaal geweld	
▪ ouderenmis(be)handeling	
▪ seksueel misbruik door professionals	
▪ stalking	
▪ verkrachting	
... zet vrouwenkracht in als vredesmacht	7
... werkt competent met kleurrijk talent	8
▪ werkgelegenheidsbeleid	
▪ combinatie van beroeps- en gezinsleven	
▪ sociale zekerheid	
▪ fiscaliteit/inkomstenbelasting	
▪ bedrijfsorganisatie	
▪ ondernemers	
▪ vrijwilligerswerk	
... besluit in evenwicht	11
... ziet vrouwenrechten als mensenrechten	12
... gaat voor jong	12

Dit memorandum bundelt de aanbevelingen van de Nederlandstalige Vrouwenraad n.a.v. de federale verkiezingen van 10 juni 2007. Ons uitgangspunt zijn de strategische doelstellingen van het Peking-Actieplatform van de Vierde Wereldvrouwenconferentie. We bekijken vanuit de gender invalshoek de samenhang met de andere discriminatiegronden (etniciteit, handicap, leeftijd, seksuele voorkeur) en vragen specifieke aandacht voor bepaalde groepen vrouwen.

De regering ...

... nu met de genderbril

en

- is paritair v/m samengesteld
- zet in de regeringsverklaring een volwaardig hoofdstuk over gelijkheid v/m en beklemtoont gender in de hoofdstukken inzake de verschillende bevoegdheden
- stelt een federaal plan gelijke kansen v/m op met aandacht voor allochtone vrouwen
- heeft een coördinerende minister met bevoegdheid gelijke kansen v/m
- operationaliseert (omzetting via KB) de wet op gendermainstreaming in 2007 en geeft daartoe het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen de nodige financiële middelen

[top](#)

... dijt de armoede in

door

- de minimuminkomens en –lonen op te trekken en welvaartsvast te maken
- activeringsmaatregelen voor laag- en kortgeschoolden
- discriminaties tegenover allochtonen weg te werken en hen te laten doorstromen naar volwaardige jobs
- de sociale economie te definiëren in termen van de realisatie van de maatschappelijke meerwaarde en niet louter in termen van de verhoging van de productiviteit van individuele werkne(e)m(st)ers
- Flora te erkennen en structureel te ondersteunen als federaal expertisecentrum voor laaggeschoolde vrouwen en mannen

- de werking van de Dienst voor Alimentatievorderingen te optimaliseren en de uitbetaling van voorschotten uit te breiden naar de ex-partner
- verder onderzoek (op basis van verschillende indicatoren) te stimuleren naar de vrouwelijke kant van armoede en naar het hoe en waarom van armoede bij vrouwen en mannen van niet-Belgische herkomst
- maatregelen voor de bescherming van consumenten tegen consumentenschulden, tegen de wildgroei aan kredietsystemen en door formules voor sociaal krediet te bevorderen
- de energiemarkt te reguleren, een voordeeltarief voor de kleine gebruikers en de uitstippeling van een sociaal beleid voor gezinnen in moeilijkheden
- fiscale maatregelen zodat mensen met heel lage inkomens ook kunnen genieten van de voordelen in verband met belastingaftrek en terugbetaalbaar belastingkrediet
- de middelen voor grootstedenbeleid, dat bovendien focust op gender, te verdubbelen
- wonen opnieuw betaalbaar te maken, bijvoorbeeld door een maximumfactuur voor huur (huurders mogen niet meer dan 30 % van hun inkomen aan huisvesting besteden); de aanpassing van de huurwet met de invoering van een systeem van gereguleerde huurprijzen in functie van de kwaliteit van de woning; een betere regeling van de huurwaarborg voor mensen in armoede (centraal huurwaarborgfonds); op te treden tegen discriminaties op de huurmarkt
- aan de hand van een ontwikkelingsbeleid dat 0,7 % van het BNP integraal besteedt in functie van de uitroeiing van armoede en het promoten van gendergelijkheid

[top](#)

... klinkt op onze gezondheid

door

- een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de besluitvormingsorganen van de gezondheids(zorg)sector
- een inhoudelijke discussie te voeren over de uitgangspunten van het gezondheidsbeleid (bepalen van definitie/s en referentiekader) via een statengeneraal over de gezondheid (seks/gender) of op parlementair vlak. Kern van de zaak is de verhouding tussen een gelijk recht op gezondheid en de verantwoordelijkheid van het individu voor haar/zijn eigen gezondheid.
- verder te gaan dan het blijven vaststellen van ongelijkheden qua gezondheid tussen vrouwen en mannen, namelijk via een beleid dat focust op het wegwerken ervan en dit door:
 - de oprichting van een cel gender/seks en gezondheid bij de FOD Volksgezondheid die o.a. een stimulerende, coördinerende en adviserende functie krijgt
 - de verschillende databanken af te stemmen die gegevens verzamelen over gezondheid en gezondheidszorg en de ontwikkeling van een conceptueel datamodel hiervoor dat de genderinvalshoek opneemt en zich baseert op de definitie(s) en het referentiekader van het gezondheids(zorg)beleid

- de ontwikkeling van indicatoren voor de vergelijking van de ongelijkheden v/m op basis van seksestatistieken en evidence-based materiaal
- onderzoeken en onderzoeksprogramma's in opdracht van de overheid die rekening houden met gender, sociaal-economische aspecten en de invloed van milieu op de gezondheid van vrouwen en mannen
- maatregelen voor bepaalde ziekten (deze lijst is niet-limitatief):
 - aids: blijven investeren in onderzoek naar preventiemethodes die door vrouwen gecontroleerd kunnen worden (microbicides)
 - borstkanker: reglementering inzake het maximumbedrag dat plastische chirurgen vragen voor de 'warme borst'-reconstructie; terugbetaling van de genetische screening bij vrouwen met een hoog risico; een wettelijk kader voor de erkenning en implementatie van de borstklinieken; ook terugbetaling van psycho-oncologische begeleiding na verblijf in ziekenhuis
 - garantie dat vrouwen met hartklachten hetzelfde gezondheidszorgtraject doorlopen als mannen
 - preventiecampagnes inzake osteoporose bij jongere mensen (20-30 jaar)
- bij besparingsmaatregelen voor geneesmiddelen rekening te houden met de gevolgen v/m: geen drastische besparingen op geneesmiddelen tegen aandoeningen die vooral vrouwen treffen (depressie, osteoporose, migraine) en door alle nomenclatuurnummers inzake chronische pijnbestrijding volledig terug te betalen
- te lobbyen bij de farmaceutische industrie voor aangepaste studies/medicijntesten voor vrouwen en kinderen
- gratis anticonceptiva te verstrekken aan alle vrouwen met een beperkt of geen inkomen om ongewenste zwangerschappen en soa's te doen dalen; condoomgebruik 'cool and common' maken
- vrouwen met een handicap zeggenschap te verlenen over hun reproductieve rechten
- seksuele en reproductieve gezondheid en rechten een belangrijk speerpunt te maken in de Belgische ontwikkelingssamenwerking
- genderonderzoek en ontwikkeling van meetinstrumenten m.b.t. de gezondheid, het gebruik van gezondheidszorg van vrouwen (en mannen) en de regio van herkomst
- de promotie van maatschappelijke diversiteit in functie van de zorg: middelen voor de cel interculturele bemiddelaars van de FOD Volksgezondheid
- een toegankelijke gezondheidszorg via de regelmatige uitbreiding van de lijst van de remgelden in de teller van de maximumfactuur en deze ook aan te passen aan de technologische evoluties; een automatische derderbetalers-regeling voor personen met een beperkt inkomen (omnio-statuu))
- bijzondere focus (en maatregelen) op aandachtsgroepen zoals asielzoek(st)ers, mensen zonder wettig verblijf, ...
- het budget voor palliatieve (thuis)zorg op te trekken; deze zorg moet een integraal onderdeel worden van de gezondheidszorg; een globaal beleidsplan voor de organisatie en de implementatie van de structuren en de middelen.

[top](#)

... verwenst geweld

Intrafamiliaal geweld

- de uitwerking van een algemeen aanvaarde definitie inzake intrafamiliaal geweld (door justitie, politie, welzijn, gelijke kansen, ...) met aandacht voor nieuwe vormen of situaties zoals eengerelateerd geweld, gezinshereniging, ouderenmis(be)handeling, ...
- een nieuw onderzoek naar de omvang en de aard van intrafamiliaal geweld op basis van die algemeen aanvaarde definitie, dat ook rekening houdt met de specifieke noden van allochtonen, nieuwkomers, vluchtelingen
- de continuering van het nationaal actieplan geweld met aandacht voor de nieuwe vormen of situaties van IFG; stimuleren van de ontwikkeling van goede praktijken en instrumenten
- een structureel samenwerkingsverband tussen het justitieel, politieel en hulpverleningsaanbod ten behoeve van de daders

Ouderenmis(be)handeling

- eenduidige richtlijnen voor procureurs en parketten
- samenwerking met en afspraken tussen de justitiële, politieel en hulpverleningsactoren, conform IFG
- onderzoek naar wettelijke oplossingen voor de hulpverlening om daadwerkelijk in te grijpen, zoals bijvoorbeeld de rechtstreekse melding aan het parket in geval van agressieve plegers
- een wettelijke oplossing voor financieel misbruik, namelijk voor het gegeven dat kinderen niet kunnen stelen van hun ouders

Seksueel misbruik door professionals in de gezondheidszorg

- een onderzoek om een zicht te krijgen op de omvang van deze problematiek/taboe en de graad van recidive
- het verbod op seksuele handelingen tussen professional en patiënt/cliënt in de Belgische strafwet opnemen; artikel 377 van de Strafwet bepaalt dat er strafverzwaring is op basis van seksueel misbruik van gezag/macht door een arts ten opzichte van een minderjarige, blijkbaar is dit niet het geval voor een meerderjarige
- slachtoffers moeten binnen vijf of tien jaar een klacht indienen en binnen die termijn moeten zij hun ervaringen kunnen verwoorden wat niet altijd lukt; deze termijn moet ten minste tien jaar bedragen
- bewust ingediende valse klachten moeten bestraft worden
- het verbod op seksuele handelingen ook opnemen in de patiëntenrechtenwet; de federale ombudsdienst 'rechten van de patiënt' moet voldoende operationeel worden; patiënten moeten niet enkel klachten kunnen indienen tegen artsen, psychiaters en tandartsen, ook tegen de andere gezondheidszorgberoepen

- dringend een reglementering van de uitoefening van de klinische psychologie, de klinische seksuologie en de klinische orthopedagogiek
- vervolgens een deontologische code uitwerken voor alle gezondheidszorgberoepen met richtlijnen over het voorkomen van seksueel misbruik/seksuele handelingen
- een Hoge Raad voor deontologie van de gezondheidszorgberoepen, die nog opgericht moet worden, stelt de code op
- de oprichting van een steunpunt door professionals voor professionals die problemen dreigen te krijgen met grensoverschrijdend gedrag; het steunpunt kan doorverwijzen naar geschikte therapeuten
- een tuchtcollege dat alle gezondheidszorgberoepen overvleugelt of een rechtbank moet de bevoegdheid krijgen om de beroepsuitoefening van de dader/professional te schorsen zolang de therapie loopt en opvolging nadien blijft noodzakelijk
- deze problematiek moet ook aandacht krijgen in de beroepsopleidingen van de gezondheidszorgberoepen

Stalking

- ontwikkeling van een gestandaardiseerde aanpak voor de politie, die rekening houdt met de benadering van het slachtoffer, van de stalker, de risico-inschatting, een helder registratiesysteem

Verkrachting

- opsplitsing administratieve statistieken v/m
- debat over de gelijkschakeling seksuele meerderjarigheid en aanranding van de eerbaarheid
- strafmaat = dikwijls voorwaardelijk + onderzoek naar de resultaten van de daderbegeleiding en naar de mate van recidive; evaluatie van de materiële en morele schadevergoeding voor slachtoffers
- het seponeringsbeleid roept vragen op, meer bepaald de rubricering die de parketten gebruiken; daarom een duidelijke omschrijving van wat de redenen precies zijn en op basis daarvan een evaluatie, vervolgens de schrapping van de niet-relevante redenen; de politie moet de opdracht krijgen om elke verkrachtingszaak grondig te onderzoeken

[top](#)

... zet vrouwenkracht in als vredesmacht

VN-Resolutie 1325 over 'Vrouwen, oorlog en vrede'

- Resolutie 1325 toepassen in het Belgische beleid door de opstelling van een actieplan voor de departementen Buitenlandse Zaken, Ontwikkelingssamen-

werking en Defensie en de Vrouwenraden aan te duiden als partners bij de uitwerking ervan

- investeren in kennis en expertise inzake 'gender en conflicten', waaronder actieonderzoek en expertisebevordering van de personeelsleden (mannen én vrouwen) van Defensie, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking
- Resolutie 1325 weerhouden als thema voor de rondetafel van het Belgische voorzitterschap van de VN-Veiligheidsraad in 2008
- op (relevante) internationale fora (VN, EU, OVSE, NATO, EUROMED...) en in bilaterale contacten de aandacht voor vrouwen in vredesprocessen en voor de naleving van Resolutie 1325 prioritair op de politieke agenda zetten
- een evenwichtige aanwezigheid van vrouwen in vredesonderhandelingen, buitenlands beleid, diplomatieke vertegenwoordigingen en andere besluitvormingsorganen, evenals een grotere deelname van vrouwen in het leger, politie en vredesmissies en meer Belgische vrouwen als kandidaten voor de VN-Expertenlijst Vrede & Veiligheid
- de strijd tegen de straffeloosheid en het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen hoog op de agenda van de VN-Veiligheidsraad en de Peacebuilding Commission

[top](#)

... werkt competent met kleurrijk talent

Werkgelegenheidsbeleid

- de economie mist talenten: dus competenties inzetten (de juiste vrouw/man op de juiste plaats), zonder discriminatie
- gendermainstreaming als leidraad bij onderhandelingen in kader van IPA's en CAO's; plan voor doorstroming van meer vrouwelijke onderhandelaars naar NAR en paritaire comités
- plan voor meer vrouwen in topfuncties in het openbaar ambt
- collectieve arbeidsduurverkortung: 32-urenweek
- voorbeeldrol van de overheid en sensibilisering inzake erkenning van buitenlandse diploma's en elders en eerder verworven competenties (in- en doorstroom)
- introductie van ervaringsbewijzen met variatie op vlak van gender, sector, niveau
- dringende uitvoering van het federaal actieplan diversiteit met aandacht voor gender;
- het loonkloofdebat met de sociale partners blijven voeren en een actieplan opstellen in opvolging van het onderzoek 'Evaluatie en classificatie van functies. Instrumenten voor gelijk loon', o.a. opleiding van voldoende experten inzake sekseneutrale analytische functieclassificaties; ondersteuning en begeleiding van ondernemingen; oprichting van een fonds om de meerkost voor bedrijven die omschakelen van verouderde en discriminerende functieclassificaties naar sekseneutrale analytische f.c.'s te helpen dragen
- een activerend werkloosheidsbeleid

Combinatie van beroeps- en gezinsleven

- tijdskrediet van vijf jaar als algemeen recht voor iedere werknemer
- behoud van de thematische verloven met aanpassing van vaderschapsverlof naar meemoeder/meevaderschapsverlof en op termijn uitbreiding naar 20 dagen
- optrekken van uitkeringen van tijdskrediet en thematische verloven tot op niveau van gewaarborgd inkomen
- 7 dagen betaald rouwverlof voor werkne(e)m(st)ers van wie een kind, partner of ouder overlijdt en die er gebruik van willen maken
- strikte naleving van de wettelijke arbeidsduur en ontmoediging van overuren
- meer opvangplaatsen voor kinderen: de besteding van de federale werkgeversbijdrage voor de opvang van kinderen (zieke kinderen, noodopvang, flexibele opvang, buitenschoolse opvang) moet prioritair gebeuren via een samenwerkingsverband met de gemeenschappen

Sociale zekerheid

Individuele rechten

- individuele rechten zonder de afgeleide rechten te ontzeggen aan degenen die ze momenteel genieten; bijgevolg worden individuele rechten ingevoerd op een bepaald moment in de nabije toekomst voor iedere afgestudeerde met een systeem van gelijkgestelde dagen voor de korte uitstapperiodes (uitdoving van de afgeleide rechten/inefficiënte gezinsmodulering); naar analogie van de inkomstenbelasting de afschaffing van het huwelijksquotiënt voor iedere afgestudeerde. De afgeleide rechten in het bestaande systeem doven dus uit.
- opheffing van feitelijke discriminaties tussen vrouwen en mannen: opheffing van de verschillende categorieën (werknemer met gezinslast, alleenstaande, samenwonende); tussen gehuwden en niet-gehuwden

Gezinsbijslagen

- op korte termijn: het optrekken van het kraamgeld voor het tweede en volgende kind tot op het niveau van het eerste kind; het welvaartsvast maken van de kinderbijlagen om de stijgende levensduur te kunnen opvangen; het optrekken van de basiskinderbijslag van het eerste kind; het optrekken van de leeftijdsbijslag voor alle kinderen op 18 jaar; de gelijkschakeling van de leeftijdsbijslag van het eerste kind zoals het tweede en het derde kind; de gelijkschakeling van de basiskinderbijslag van zelfstandigen voor het eerste kind met dat van de werknemers en het optrekken van de leeftijdsbijslag voor het enige, het jongste en de oudste kinderen van zelfstandigen tot op het niveau van de werknemers
- op lange termijn: één systeem van maandelijkse kindervergoeding, als een individueel basisrecht van elk kind. De vergoeding dient om een deel van de persoonlijke uitgaven te dekken. Tot hun 18de jaar zijn de ouders financieel mee verantwoordelijk voor de besteding van de kindervergoeding. Jongeren kunnen de kindervergoeding combineren met beperkte

inkomsten uit betaalde arbeid. De kindervergoeding neemt toe met de leeftijd. Alle kinderen van dezelfde leeftijdsgroep worden gelijk behandeld. Er is geen onderscheid naar de rang van het kind. Voor kinderen met een handicap wordt een verhoogde kindervergoeding voorzien, rekening houdend met de aard/het percentage van de handicap en met hun concrete behoeften.

Gezondheidszorgen

- paal en perk stellen aan de willekeurige en onoverzichtelijke aanrekening van ziekenhuissupplementen

Moederschap

- België ratificeert de IAO-conventie nr. 183 over moederschapsbescherming (pakket met minimumnormen)
- wegwerken van de ongelijkheden inzake de bescherming van het moederschap

Pensioenen

- verdere aanpassingen in de eerste pensioenpijler die tegemoetkomen aan de realiteit van de vrouwelijke loopbaan; regelmatige herwaardering van de laagste en oudste pensioenen
- vrouwen moeten blijvend geïnformeerd worden over de gevolgen van hun keuzes inzake loopbaanonderbreking of –vermindering (voor de combinatie van beroeps- en gezinsleven) op hun pensioenen
- een gendertoets op de wet inzake de aanvullende pensioenen en een democratisering van de tweede pensioenpijler

Fiscaliteit/inkomstenbelasting

- een studie over de zogenaamde progressiviteit van de belastingen en een inventaris van reeds gedane studies over dit thema; de studie formuleert een aantal voorstellen inzake een meer rechtvaardige herverdeling, rekening houdend met de effecten op vrouwen en mannen
- gelijke behandeling van belastingbetalers die zich in feitelijk gelijke situaties bevinden; in eerste instantie een studie met een stand van zaken
- maatregelen inzake bedrijfsvoorheffing: gelijke behandeling gehuwden, wettelijk samenwonenden, alleenstaanden
- maatregelen in verband met kinderen: o.a. op termijn invoeren van gelijke belastingvrije sommen voor alle kinderen

Bedrijfsorganisatie

- solliciteren: invoeren van een codesysteem (zonder vermelding van naam, geslacht, leeftijd, gezinssituatie, zonder foto, enkel vermelding van bekwaamheden), ten eerste voor aanwervingen door de overheden op alle niveaus (cfr. Selor) en ten tweede voor de privésector

- de werkgevers wijzen op hun verplichting om gelijkekansenplannen en -verslagen in te dienen

Onderneemsters

- aanmoediging van ondernemerschap door allochtone en autochtone vrouwen
- verbetering van hun sociaal statuut
- verbetering van hun combinatie van beroeps- en gezinsleven, door
 - invoering van zorgverlof (cfr. tijdskrediet, thematische verloven werknem(e)m(st)ers), of de keuze voor
 - systeem vliegende onderne(e)m(st)ers (www.vliegendeondernemers.be), dat moet ingebed worden in het sociaal statuut van de zelfstandige, of de keuze voor
 - een 'home manager': dit systeem kan uitgebouwd worden. Het gaat om opgeleide personen die in een volwaardig statuut werken en belast zijn met de organisatie van het huishouden van de zelfstandige en eventueel de opvang van de kinderen. Het loon van de home manager moet fiscaal aftrekbaar zijn voor de zelfstandige.
- meer inspanningen voor ondernemers op vlak van het exportbeleid
- hogere deelname van vrouwen aan handelsmissies
- gendertoets op alle handelsakkoorden die de overheid afsluit

Vrijwilligerswerk

- uitbreiding van het KB inzake vrijwilligerswerk naar asielzoek(st)ers

[top](#)

... besluit in evenwicht

door

- de aanpassing van artikel 11*bis* van de grondwet: 'paritaire deelname m/v in de uitvoerende organen' i.p.v. 'ten minste één persoon per geslacht'
- de wettelijke verankering van het ritssysteem (afwisselend m/v of v/m op de kandidatenlijsten van de verkiezingen)
- een evenwichtige deelname in buitenlandse delegaties en in de diplomatie
- strategieën ontwikkelen i.v.m. meer v/m-evenwicht bij de sociale verkiezingen voor werknemers- en werkgeversorganisaties
- een evenwichtige samenstelling v/m van beheer- en bestuursorganen (Nationale Bank van België, Koninklijk Meteorologisch Instituut, ...)
- middelen vrijmaken voor de toepassing van het Actieplan van de Europese Vrouwenlobby voor de verhoging van de participatie van allochtone vrouwen

[top](#)

... ziet vrouwenrechten als mensenrechten

- meer garanties koppelen aan de nieuwe antidiscriminatiewet om discriminaties te kunnen bewijzen
- het statuut van subsidiaire bescherming inzake de asielprocedure zodanig toepassen dat het ook bescherming biedt aan vrouwen die slachtoffer zijn van grove discriminaties en andere vormen van schendingen van hun fundamentele mensenrechten en vrijheden; vandaar de wettelijke verankering van de gendergebonden vervolging via een KB of een omzendbrief indien een wetswijziging niet haalbaar is; de paritaire samenstelling v/m van de Raad voor Vreemdelingen; jaarlijks een gendervorming voor de leden van de raad; een evaluatie van de asielhervorming vanuit genderperspectief en getoetst aan de bepalingen van CEDAW en in overleg met de Vrouwenraad
- het wettelijk maken van bevallen in discretie
- maatregelen voor gedetineerde vrouwen (ze moeten in elke provincie terecht kunnen, in alle classificaties en in alle regimes)
- expertiseopbouw en infoverspreiding inzake internationaal privaatrecht bij vrouwen van buitenlandse origine en verder zetten van de pilootprojecten Steunpunt Internationaal Privaatrecht
- meer onderzoek naar mensenhandel en prostitutie, o.a. vergelijking beleid in EU-landen, wervingsmodaliteiten, arbeidsomstandigheden, nieuwe vormen (internet)
- wijziging wetgeving naam van het kind
- schijnhuwelijken tegengaan zonder de elementaire gezinsrechten in het gedrang te brengen

[top](#)

... gaat voor jong

- gratis anticonceptiva voor meisjes en jongens om tienerzwangerschappen te voorkomen en in het kader van aids- en soa-preventie
- gratis vaccinatie van meisjes ter preventie van baarmoederhalskanker, veroorzaakt door het human papillomavirus
- aandacht in het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan voor anorexia en boulemie + concrete voorstellen
- strafbaar stellen van initiatieven die aanzetten tot anorexia en boulemie
- geregeld infocampagnes over de gevaren van gebruik van en gewenning aan producten (illegale drugs, alcohol/pops, tabak, pijnstillers, ...) die tot verslaving kunnen leiden, rekening houdend met verschillen in verbruik door jongens en meisjes
- wat betreft vrouwelijke genitale verminking:
 - interventies en sensibilisering in de betrokken gemeenschappen in Afrika via de Belgische ontwikkelingssamenwerking
 - vorming en coördinatie van acties in België: via de oprichting van een werkgroep; de opstelling van een protocol met betrekking tot de

bescherming van meisjes die risico lopen op genitale verminking; nagaan in welke mate de gezondheidszorg kan tussenkomen in herstellingsingrepen op vraag van het slachtoffer om de nefaste gevolgen van genitale verminking te verhelpen

- verbod op de verkoop van gewelddadige games
- maatregelen om seksueel grensoverschrijdend gedrag bij jongeren tegen te gaan (o.a. groepszedendelicten, webcamdelicten)
- juridische omkadering van de band tussen kind en zorgouder voor kinderen die opgroeien in nieuw-samengestelde en/of holebigezinnen
- hoorrecht voor kinderen in alle gerechtelijke procedures die op hen betrekking hebben

[top](#)

Voor het **volledige Vrouwenraadmemorandum 2007**

- <http://www.vrouwenraad.be/dossiers/2007/verkiezingen/memorandum.pdf>
- Vrouwenraad - Middaglijnstraat 10 - 1210 Brussel
t. +32 2 229 38 19 – f. +32 2 229 38 66 – info@vrouwenraad.be